

Matas, a la garjola

Fa just un any Jaume Matas convocava una sorprenent roda de premsa en un hotel de la Colònia de Sant Jordi (ses Salines, Mallorca), lloc on estuejava habitualment de feia molts anys. I on, per cert, havia adquirit en primera línia un luxós apartament, decorat amb molt cars materials que la seva dona, Maite Areal, encarregà als més exclusius professionals del ram.

Aquell dia, 23 de juliol de 2013, conegué a primera hora del matí que el Tribunal Suprem rectificava la sentència que l'havia condemnat en primera instància, a Palma, a sis anys de presó. La pena li quedava reduïda a només nou mesos. Quedava clar, per tant, de què volia parlar als periodistes.

En efecte, Matas aparegué exultant davant dels representants dels mitjans de comunicació. Es vantà de la sentència final que, al seu entendre, “posa i lleva raons”. Òbviament intentava fer entendre que el Suprem li donava la raó i que alhora la llevava tant als magistrats que l'havien condemnat a sis anys inicialment com a la Fiscalia Anticorrupció que l'havia acusat. Allò va resultar al·lucinant per a la majoria dels presents a l'acte, en especial per als redactors més granats: cap ni un entenia que l'ex-president fes unes declaracions que donaven a entendre que feia l'efecte que no comprenia que el Suprem no l'havia alliberat de culpa. Li havia reduït la pena molt, sí, però li

Per primera vegada un ministre del Govern espanyol entra a presó per corrupció: Jaume Matas, l'ex-president balear.

mantenia la condició de delinqüent per haver comès tràfic d'influències.

Com, doncs, s'entenia aquella actitud de Matas?

Menys de dos anys. La clau era que els nou mesos imposats estaven molt per sota dels dos anys. I en la norma consuetudinària del comportament judicial espanyol, un reu amb càstig inferior als 24 mesos d'encarcerament, si no té antecedents, no sol ingressar a presó. Sempre que –això sí– no concorrin en el delinqüent altres condicions que la fiscalia i els magistrats considerin incompatibles amb la mesura de gràcia. Perquè la suspensió de patir presó és això, al capdavant: una mesura de gràcia i, per tant, discrecional. O sigui que no hi ha automatisme en la seva concessió. Cosa que l'ex-ministre d'Aznar semblava que havia oblidat.

La roda de premsa va caure com un tro tant en la fiscalia com entre molts jutges. “Va ser una errada impossible

d'entendre”, va dir posteriorment –el novembre següent– a aquest setmanari una font coneixedora de les interioritats judicials. “Es va tirar a sobre encara més els fiscals, que ja li tenien ganades”, afegien. Al setembre, després de les vacances d'agost, el fiscal va demanar, per a sorpresa majúscula de Matas, que la pena es complís efectivament, o sigui que no se li apliquéssin la gràcia de suspendre l'entrada a presó. Immediatament els seus advocats varen recórrer a la instància superior, l'Audiència de Palma, demanant tot el contrari i, per si de cas, proposant la substitució dels nou mesos de presó per una multa. El 8 de novembre arribà la resolució: reuig absolut tant de la petició de no passar a estar tancat com de la de commutar per doblers la punició. Els tres magistrats del tribunal raonaren que acceptar el recurs seria tant com “donar sensació d'impunitat” davant els delictes de corrupció política; que en el cas de Matas, a més, “per la transcendència i repercussió pública de delictes”, concorria “una conducta socialment reprotxable” amb l'agreujant que “ni tan sols ha reconegut la comissió del delictes ni ha acceptat la sentència”, en clara referència a la roda de premsa. Així mateix: “La primera passa per a la nova socialització [d'un condemnat] que indica la Constitució és precisament assumir el comportament incorrecte, antisocial i delictiu”, cosa que no s'havia apreciat de cap manera en l'ex-president balear. Conclusió: tancat.

Aquella resolució va deixat espantat Matas, el qual hi va recórrer en contra en súplica davant dels mateixos magistrats, els quals, al cap de poc temps, insistiren en les anteriors tesis en una

Il·lustres a la presó

La nòmina d'ex-polítics illencs que són ja a la garjola comença a allargar-se. De l'antiga cúpula d'UM estan empresonats, a més de Maria Antònia Munar, Francesc Buils, conseller de Turisme amb el Pacte de Progrés entre 2007 i 2008; el seu successor en el càrrec, Miquel Nadal, que presidí la conselleria entre 2008 i 2009, i que també va ser tinent de batlle de l'Ajuntament de Palma entre 2007 i 2010; Bartomeu Vicens, conseller del Territori del

Consell de Mallorca entre 2003 i 2007, a més de diputat del Parlament entre 2007 i 2009; Margarita Sotomayor, directora insular de Comunicació del Consell mallorquí entre 2003 i 2006. Igualment pateixen presó els empresaris Alfredo Conde, Antoni Rabassa i Felip Farré, que feren negocis il·legals amb els càrrecs d'UM. A banda, el també empresari Antoni Oliver està condemnat a presó per la mateix raó, però com que ha demanat l'indult i encara no li han contestat, no hi ha entrat. Per part del PP estan complint pena Javier Rodrigo de Santos, tinent de batlle d'Urbanisme de Palma entre 2003 i 2007; Eugenio Hidalgo, batlle d'Andratx entre 2003 i 2006; Josep Juan

nova interlocutòria. Aleshores l'antic ministre ideà una manera d'ajornar al màxim possible el destí que l'esperava: demanar l'indult al Govern presidit pel seu antic company en el consell de ministres de José María Aznar, Mariano Rajoy. El principal argument a favor de la gràcia governamental era que ingressar a presidi li suposaria "ser arrabassat de l'entorn afectiu". Mentre esperava si se li concedia o no la gràcia, podia mantenir-se en llibertat.

Val a dir que l'executiu central no té obligació de contestar totes les peticions d'aquesta mena. Es considera que el silenci és equivalent a la denegació quan es compleix un any de la demanda. Per tant Rajoy podria haver ordenat al ministre de Justícia, Alberto Ruiz-Gallardón, que donés allargues silencioses. El novembre pròxim s'acabaria el termini i aleshores Matas hauria d'entrar a presó. Però el galleg, malgrat ser antic amic i company del polític mallorquí, no volgué esperar. Amb els casos Bárcenas, Urdangarín-Borbó, ERE i etcètera que planen sobre la classe política espanyola en general –i el primer, sobre el PP en particular– s'estimà més parèixer modèlic i que donava una lliçó. Així que el passat 11 de juliol el consell de ministres rebutjà formalment la petició d'indult. Tot un avís per a antics polítics que estiguin en circumstàncies semblants per corrupció: que no esperin del Govern sinó mà dura i, és clar, res d'indult.

A la presó. Segons les poques informacions que han transcendit, Matas –que no ha fet cap declaració directa, ni tampoc indirectament a través del seu advocat– ja tenia assumit des de

EFE

Jaume Matas és el primer ministre del Govern espanyol que entra a presó per corrupció política.

Cardona, conseller d'Indústria i Comerç entre 2003 i 2007; Antònia Ordinas, directora entre 2003 i 2007 del Consorci per al Desenvolupament Econòmic, dependent del Govern; Kurt Viane, director general de la Conselleria de Comerç en els mateixos anys, i Damià Vidal, director general de l'empresa pública d'informàtica del Govern entre 2003 i 2007. A banda, el periodista Antoni Alemany, condemnat en el mateix cas que ha portat Matas a la presó, deu haver entrat al presidi de Palma a finals de la setmana passada o principis de l'actual.

Sumant Matas i Munar, el total de tancats per corrupció política és de 17. I és segur que el nombre d'il·lustres presi-

diaris s'incrementarà els anys immediats. Perquè la justícia està acabant lentament les instruccions de nombrosos casos que afecten ex-dirigents del PP i de l'antiga UM –partit que desaparegué el febrer de 2010– que comportaran nous judicis, més peticions fiscals d'anys de presó i, amb tota seguretat, més condemnes.

Les pròximes vistes orals que estan ja decidides i pendents de fixar-ne la data d'inici són les que afecten el cas *Urdangarín-Borbó*, en el qual està imputat Jaume Matas sota pena màxima possible de 10 anys, i el cas que portarà al banc dels acusats 17 antics membres de la cúpula antiga d'UM per "associació il·lícita".

